

АВТОМОБИЛЬНО-ДОРОЖНЫЙ ИНСТИТУТ
ГОСУДАРСТВЕННОГО ВЫСШЕГО УЧЕБНОГО ЗАВЕДЕНИЯ
«ДОНЕЦКИЙ НАЦИОНАЛЬНЫЙ ТЕХНИЧЕСКИЙ УНИВЕРСИТЕТ»

Факультет «Автомобильные дороги»
Кафедра «Общественные науки»

УТВЕРЖДАЮ:
Декан факультета

_____ 2015 р.
« ____ » _____

Рекомендовано
учебно-методической комиссией факуль-
тета «Автомобильные дороги»,
протокол заседания № _____
от « ____ » _____ 2015 р.
Глава комиссии
к.т.н., доц. _____

РАБОЧАЯ УЧЕБНАЯ ПРОГРАММА
дисциплина цикла гуманитарной подготовки
«Основы социологии»

Курс – 3, семестр – 6

Рекомендовано кафедрой «Общественные науки»,
протокол № _____ от « ____ » _____ 201 р.
Зав. кафедрой
к.е.н., доц.

Е. В. Чубучна

а.

Программу составила
доцент, к.э.н.
“ ____ ” _____ 201 р.

Е. С. Глушко

Горловка 2015 р.

Робоча програма складена на підставі освітньої професійної програми відповідно навчальному плану спеціальності
8.090258 „Автомобілі та автомобільне господарство”

Програму обговорено та схвалено на засіданні кафедри "Суспільні науки"
Протокол №

Завідувач кафедрою
К.і.н., доц.

О.В. Ковальова

Програма схвалена навчально-методичною комісією спеціальності 8.090258
"Автомобілі та автомобільне господарство"
Протокол № від " " 200 р.

Голова УМК
спеціальності 8.090258
"Автомобілі та автомобільне господарство"

Склав програму ст. викладач.

МЕТА ТА ЗАДАЧІ ВИКЛАДАННЯ ДИСЦИПЛІНИ

Мета і завдання дисципліни

Дати студентам соціологічні знання про соціальні процеси та явища, ввести в коло актуальних соціальних проблем, сприяти формуванню соціального мислення.

Предмет навчальної дисципліни

Суспільство як соціальна система і людина як суспільна особа.

1 ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН

1.1 Лекційні заняття

Теми занять

	Теми занять	Годин
1.	Соціологія як наука	2
2.	Становлення та розвиток соціології, її основні напрямки, школи, теорії	2
3.	Суспільство як соціальна система	2
4.	Соціальна структура суспільства. Соціальні спільноти.	2
5.	Проблема соціальних змін. Соціальні процеси і розвиток	2
6.	Соціологічна концепція людини та особистості. Соціологія особистості	2
7.	Соціологія управління	2
8.	Соціологія праці	2
9.	Теорія, методологія, методика соціальних досліджень	1

1.2 Практичні (семінарські) заняття

Мета

Навчити студентів використовувати соціологічні знання при аналізі соціальних проблем, процесів, ситуацій в різних галузях суспільного життя. житті.

Знати

1 Особливості соціології як науки, її місце в системі суспільних наук, основні етапи історичного розвитку

2 Основні соціологічні категорії.

3 Основні проблеми курсу:

- суспільство як соціальна проблема;
- соціальні спільноти та групи;
- соціальні інститути;
- соціальна структура суспільства;
- проблема соціальних змін та соціального розвитку;
- методи емпіричних соціологічних досліджень.

Вміти

1 Виявляти та науково аналізувати соціальні процеси, проблеми, ситуації на як макрорівні, так і на мікрорівні (окремі трудові колективів, бригад і т.і.).

2 Розкривати закономірності суспільних явищ.

3 Організувати та провести соціологічний опрос.

Теми занять

	Теми занять	Годин
1.	Соціологія як наука	2
2.	Становлення та розвиток соціології, її основні напрямки, школи, теорії	2
3.	Суспільство як соціальна система	2
4.	Соціальна структура суспільства. Соціальні спільноти.	2
5.	Проблема соціальних змін. Соціальні процеси і розвиток	2
6.	Соціологічна концепція людини та особистості. Соціологія особистості	2
7.	Психологія управління	2
8.	Соціологія праці	2
9.	Теорія, методологія, методика соціальних досліджень	1

1.3 Самостійна робота (контрольні роботи, реферати)

Мета

Самостійне дослідження джерел і літератури, більш глибоке та системне опанування навчальним матеріалом. Переконаливо доводити свої думки, робити висновки. Вміти застосовувати здобуті знання при аналізі сучасних соціальних процесів.

Обґрунтування необхідності контрольної роботи

Реферат дає змогу студентам більш широко ознайомитися з окремими проблемами курсу, зокрема, з тими, які через брак часу були лише побіжно розглянуті на лекційних та семінарських заняттях.

Робота над темою реферату дозволяє студентам ознайомитися не тільки з навчальною літературою, але й опанувати джерела, монографічну літературу, періодичні видання.

Робота по написанню реферату навчає студентів: 1) аналітичному мисленню; 2) вмінню узагальнювати та підсумовувати свої думки; 3) робити порівняння та висновки з них. Тобто, в цілому студенти удосконалюють свої навички наукової діяльності, методологічну базу, культуру мислення, отже – фахову підготовку. У кінцевому рахунку підготовка реферату для студентів – це форма самостійної роботи над курсом, набуття навичок пошукової роботи, можливість опанування основами теоретичного, методологічного, творчого мислення і діяльності, що, безперечно, збільшити конкурентоспроможність майбутнього випускника на професійному і ідеологічному ринку.

Тематика рефератів

1. Предмет, структура, рівні соціології.
2. Місце і функції соціології в суспільствознавстві.
3. Становлення й основні віхи розвитку соціології як науки.
4. Теорія індустріального і постіндустріального суспільства.
5. Доктрини людських відношень.
6. Теорія конвергенції.
7. Суспільство як цілісна метасистема, його структура, функціонування і розвиток.
8. Концепція еволюційного і революційного розвитку суспільства.
9. Соціальний конфлікт: його природа, функції, механізм вирішення.
10. Держава і цивільне суспільство: генезис, віхи розвитку.
11. Сутність культури, її структура, форми і види.
12. Місце соціальних норм і цінностей у системі культури.
13. Рольова теорія особистості.
14. Соціалізація: сутність, етапи, механізми розвитку.
15. Місце суспільної думки в реалізації соціального контролю.
16. Соціальний контроль і інструмент регуляції поведження людини.
17. Соціальна стратифікація і мобільність.

18. Соціальний статус і роль.
19. Зміст і функції соціального управління.
20. Теорія й організація емпіричного дослідження.
21. Проблеми і функції соціології релігії.
22. Проблеми і функції соціології політики.
23. Проблеми і функції етносоціології.
24. Предмет і функції соціології сім'ї.
25. Предмет і функції соціології управління.
26. Методи концептуального аналізу і синтезу.
27. Екологічні проблеми і соціологічні методи їх дослідження.
28. Соціальні системи і процеси.
29. Соціальні технології в промисловому і виробничому управлінні.
30. Методологія і методи виміру й аналізу в соціології.
31. Тіньові корпоративні об'єднання структури влади.
32. Методологія ситуаційного політичного аналізу.
33. Основи теорії і практики передвиборної кампанії.
34. Методики дослідження політичної свідомості.
35. Системний аналіз і математичне моделювання в соціології.
36. Національне й інтернаціональне в культурі.
37. Культура міжнаціонального спілкування.
38. Соціологія масових комунікацій.
39. Соціологічні концепції менеджменту.
40. Соціологія трудових конфліктів і страйків.
41. Введення в економічну соціологію.
42. Теорія трудової мобільності.

2 ЗАСОБИ ПРОВЕДЕННЯ ПОТОЧНОГО ТА ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ

Поточний контроль здійснюється на практичних (семінарських) заняттях шляхом перевірки засвоєння теоретичного матеріалу, оцінки виконання самостійних робіт.

Підсумковий контроль здійснюється у вигляді семестрового заліку та іспиту.

Залік передбачає оцінку засвоєння студентом навчального матеріалу, виконання самостійних робіт.

Іспит передбачає контроль засвоєння студентом навчального та практичного матеріалу.

Студент допускається до семестрового контролю після виконання усіх самостійних робіт.

2.1. Критерії оцінки знань студентів

Результати складання заліку оцінюються оцінкою ”зараховано” або “не зараховано”, а іспиту - “відмінно”, “добре”, “задовільно” або “незадовільно”.

Оцінку ”зараховано” одержує студент, що засвоїв теоретичний матеріал, виконав усі самостійні роботи.

Оцінку “не зараховано” одержує студент, що виконав не всі індивідуальні завдання і самостійні роботи.

Оцінку ”відмінно” заслуговує студент, що виявляє всебічні і глибокі знання матеріалу, вміє обґрунтувати відповідь, вміти самостійно застосовувати одержані знання на практиці, спроможний вести дискусію з питань і перспектив дисципліни.

Оцінку “добре” заслуговує студент, що виявляє повне знання програмного матеріалу, вміє обґрунтувати відповідь, може брати участь у дискусії з питань дисципліни, застосовувати одержані знання на практиці.

Оцінку “задовільно” заслуговує студент, що виявляє знання програмного матеріалу, вміє частково застосовувати одержані знання на практиці.

Оцінка “незадовільно” виставляється студенту, що виявляє пробіли в знанні основних положень програмного матеріалу, не використовує одержані знання на практиці.

2.2 Питання перевірки оцінки знань

1. Поняття соціології. Об'єкт і предмет соціології як науки.
2. Місце соціології в системі наук.
3. Структура соціологічного знання.
4. Функції соціолога, її роль у суспільстві.
5. Виникнення і розвиток соціології в 19 ст.
6. Соціологічна думка на рубежі 19-20 ст.
7. Основні риси і соціологічні вчення в сучасній західній соціології.
8. Соціологічна думка в Україні.

9. Поняття системи і системної якості в аналізі суспільства.
10. Основні ознаки суспільства, що системообразують.
11. Структура суспільства як система. Детерміністський і функціональний підходи до структури суспільства.
12. Поняття соціальної спільності. Різновиди соціальних спільностей.
13. Соціальна група як вид соціальних спільнот. Різноманіття соціальних груп.
14. Соціальні інститути і їхня роль у функціонуванні суспільних відносин.
15. Поняття соціальної зміни. Види соціальних змін.
16. Соціальна зміна і соціальний розвиток.
17. Суспільний прогрес, як тип соціального розвитку: поняття, тенденції, критерії.
18. Основні концепції суспільного розвитку.
19. Теорії індустріального і постіндустріального суспільства.
20. Культурологічні концепції суспільного розвитку.
21. Глобальні концепції суспільного розвитку.
22. Поняття соціальної структури суспільства, характеристика основних елементів.
23. Соціальна мобільність як відтворення соціальної структури.
24. Теорії і проблеми соціальної стратифікації.
25. Соціальна структура сучасного українського суспільства і її зміна в ході ринкових реформ.
26. Проблеми соціальної нерівності, соціальної справедливості і соціальних гарантій.
27. Поняття соціальної політики, її основні напрямки в сучасній Україні.
28. Поняття особистості в соціології. Соціальні якості як утримання особистості.
29. Поняття соціального статусу і соціальної ролі особистості.
30. Особистість як об'єкт і суб'єкт суспільних відносин.
31. Основні чинники і механізм соціалізації особистості.
32. Механізм соціального поводження і діяльності особистості.
33. Девіантна поведінка: сутність, причини.
34. Форми девіацій: конструктивні і деструктивні.
35. Шляху подолання деструктивних девіацій.
36. Праця як об'єкт соціології. Праця як специфічні суспільні відносини.
37. Відчуженість у сфері праці: сутність, причини, форми прояву.
38. Праця і людина. Мотиви до праці.
39. Трудовий колектив як соціальний інститут і як соціальна спільність.
40. Соціальні проблеми трудового колективу.
41. Теорія й основні методи емпіричних соціальних досліджень.

3 ПЕРЕЛІК НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

3.1. Основна література

- 1 Соціологія: Навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів. (за заг. ред. В.П.Андрущенко, Н.І.Горлача). - Харків, 1996.
- 2 Система соціологічного знання: навчальний посібник. (Авт-склад. Г.В.Щекін). - К, МАУП, 1995.
- 3 Радугін А.А., Радугін К.А. Соціологія. Курс лекцій. - М.: Владос, 1995.
- 4 Кравченко А.І. Вступ до соціології. Навчальний посібник. - М.: Нова школа., 1995.

3.2. Додаткова література

- 1 Щепанський Ян. Елементарні поняття соціології. (Заг. ред. і післямова А.М.Румянцева). - Переклад з польської. - М., 1969.
- 2 Фадєєв Ю.В. Загальна соціологія: структурно-логічні схеми. - Ростов-на-Дону: Вид-во Ростов. ун-ту. - 1995.
- 3 Сучасна соціологія: Словник. - М.: Політвидав, 1990.